

PAKİSTAN BİLGİ NOTU

TEMMUZ 2024

GÜNCEL VERİLER

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

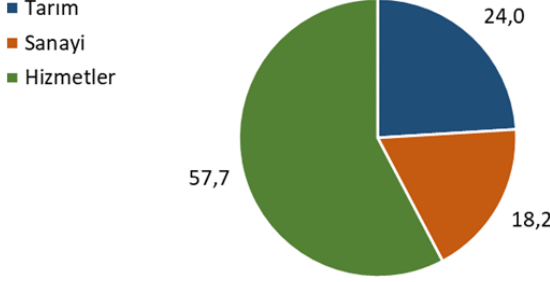
GÖSTERGE	DEĞER	2022	2023	2024
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	375	338	-
Büyüme	%	6,2	-0,2	2,0
Nüfus	Milyon Kişi	227	232	236
Kişi Başı Gelir	USD	1.651	1.461	-
Enflasyon	%	21,3	29,4	19,6
İşsizlik Oranı	%	6,2	8,5	8,0
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-7,8	-7,8	-7,4
Cari Dengesi / GSYH	%	-4,7	-0,7	-1,1
İhracat	Milyar USD	31,2	27,9	31,1
İthalat	Milyar USD	71,1	52,7	53,2
Türkiye'nin İhracatı	Milyon USD	818,8	550,5	869,7
Türkiye'nin İthalatı	Milyon USD	432,4	455,5	457,5

Kaynak: IMF Küresel Ekonomik Görünüm Nisan 2024, Trademap, TÜİK

1. GENEL GÖRÜNÜM

Sektörlerin GSYH Payları (%)

Kaynak: : Pakistan Merkez Bankası, 2023-24 mali yılı öncü veriler

1947 yılında bağımsızlığını kazandıktan sonra Hindistan'dan payına düşen serveti alamayan, 30 milyona yakın nüfusu gıda dahil birçok ihtiyacını karşılamayan Pakistan günümüze gelene kadar birçok sıkıntı yaşamıştır. 2023 yılı verilerine göre, 230 milyonu aşkın nüfusu ile satın alma paritesine göre milli gelir açısından dünyanın en büyük 23. ekonomisidir. 1950'lerde ekonominin %60'ını oluşturan tarım sektörü ekonominin sürükleyici gücü olmuştur. 1971 yılında Doğu Pakistan ayrılarak Bangladeş olarak yoluna devam etmiştir. Kuruluşundan itibaren Hindistan ile 'Kaşmir' bölgesi üzerine çatışma içerisinde olan Pakistan 1998 yılında nükleer güç haline gelmiş, 2000'li yıllarda ABD ambargolarına maruz kalmıştır. 2002 yılında dünyanın ilk İslami Bankası Pakistan'da açılmış, 2021 yılı verilerine göre bankacılık sistemindeki varlıkların beşte biri İslami Bankalarda saklanmıştır. 2013 yılı Pakistan ile Çin arasında bir mihenk taşı olarak öne çıkmaktadır. Bağlantıları ve bölgesel ekonomik entegrasyonu artırmak amacıyla uzun dönemli Çin Pakistan Ekonomik Koridoru imzalanmıştır.

Pakistan alt kıta Müslümanlarının Kurtuluş Savaşımıza verdiği destek zihinlerde ayrı bir yer tutmaktadır. Türkiye'nin bağımsızlık mücadelesi ve modern bir devlet kurma başarısı da, Pakistan halkı için esin kaynağı olmuştur (T.C. Dışişleri Bakanlığı)

Tarım sektörü Pakistan ekonomisinin bel kemiğidir. Pamuk, buğday, pirinç ve şeker kamışı gibi ana ürünler, hem iç talebi karşılamakta hem de ihracat gelirlerinin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. 2016 ile 2020 yılları arasında 10 milyon tona yakın pamuk üretimi yapılan ülkede 2021 ve 2022 yıllarında üretim 7,5 milyon tona gerilemiştir. 2022-23 mali yılında 5 milyon ton pamuk üretimi yapılırken 2024 ve 2025 yıllarında üretimin 6-7 milyon tona yükselmesi beklenmektedir. 2013 ile 2022 arasında yılda ortalama 11,2 milyon ton pirinç üretilen ülke; Çin, Birleşik Arap Emirlikleri ve Afganistan'a yılda ortalama 4,2 milyon tona yakını ihraç etmektedir. Buğday üretimi yılda ortalama 25,6 milyon ton olurken 2018 yılından itibaren buğday ihracatı durmuştur. Şeker üretimi ortalama 75 milyon ton seviyesindedir. Sektörün katma değer üretim içerisindeki payı %24 olurken sektörün istihdamdaki payı %36 seviyesindedir. Hızla büyüyen nüfusu sebebiyle iç talebin hızlı büyüdüğü ülke en çok yatırımı gıda ve içecekler sektöründen çekmiştir. Sektöre 2022 yıl sonu itibarıyla 2 milyar USD'ye yakın stok yabancı yatırım yapılmıştır. Coca Cola (ABD), PepsiCo (ABD), FrieslandCampina (Hollanda), Nestlé (İsviçre), Unilever (Birleşik Krallık) öne çıkan yatırımlardır.

Pakistan sanayi sektöründe, özellikle tekstil ve hazır giyim imalatı, ekonomide kritik bir rol oynamaktadır. Tekstil sektörü, ülkenin ihracatının büyük bir kısmını oluşturmakta ve milyonlarca kişiye istihdam sağlamaktadır. Ayrıca, tekstil sektörüne gelen yatırımlar; inşaat malzemeleri, kimyasallar ve eczacılık ürünleri dahil birçok imalat kolunda yatırım ve istihdam fırsatları oluşturmaktadır. Son yıllarda sektörü olumsuz etkileyen gelişmeler: enerji maliyetlerinin yükselmesi, sanayide yaşanan enerji kesintileri, döviz kurundaki dalgalanmaya bağlı olarak artan hammadde maliyetleri, ülkede eğitim seviyesinin düşük olmasından dolayı kalifiye iş gücünün sınırlı olması, altyapı sorunları olarak sayılabilir. 4 milyondan fazla insana istihdam sağlanan sektör ihracatın %60'ını oluşturmaktadır. Çin, Avrupa ve ABD, Orta Doğu'dan doğrudan yatırımlar çeken ülkede GAP, Adidas, Asda, H&M, M&S, Puma, Levi's, Primark, Boohoo, Inditex (Zara) başta olmak üzere birçok firmanın yatırımı bulunmaktadır. Petrokimya aramaları sektöründe 2,1 milyar USD yatırım çeken ülkede 18 trilyon feet kübün üzerinde doğal gaz rezervi, 193 milyon varil petrol rezervi bulunmaktadır. Mauritius, Birleşik Krallık ve Hollanda; Pakistan'da petrokimya sektöründe yatırımları olan ülkelerdir. 2022-23 mali yılında 3,5 milyon varil petrol üretilirken LPG üretimi 117 milyar ton seviyesinde olmuştur. Madencilik sektöründe Reko Diq, çıkarılmış ve belirtilen kaynaklarda 12,3 milyon ton bakır ve 20,9 milyon ons altın içeren büyük bir bakır ve altın yatağıdır.

Hizmetler sektörünün milli gelir içerisindeki payı 2022 yılında %55 seviyesinde gerçekleşmiştir. Pakistan'daki toptan ve perakende sektörü, geleneksel pazarlardan modern perakende satış mağazalarına kadar çok çeşitli işletmeleri kapsayan ülkede milli gelirin beşte birini oluşturmaktadır. Finansal hizmetler sektörü, bankacılık, sigortacılık, sermaye piyasaları ve mikrofinans gibi temel hizmetleri sağlayarak ülkenin ekonomisinin önemli bir bileşenidir. Sektördeki önemli firmalar arasında Habib Bankası Limited (HBL), MCB Bankası Limited, United Bankası Limited (UBL) ve Allied Bankası Limited (ABL) gibi önde gelen ticari bankalar bulunmaktadır. Salgın öncesi milli gelirin %5,8'ini oluşturan ulaştırma ve turizm sektöründen katkı 2020 yılında %3,9'a gerilemiş, 2021 yılında ise %3,7 olmuştur. Ulaştırma ve turizm sektöründe 3,3 milyona yakın kişi istihdam edilmektedir. 2019 yılında 3,6 milyona yakın yabancı turist ağırlayan ülke, 2020 yılında 163 bin, 2021 ve 2022 yıllarında ise 2 milyona yakın turist ağırlamıştır.

Yurtdışında yaşayan Pakistanlıların ülkelerine gönderdikleri transfer gelirleri cari açığın finansmanından hane halkı harcamalarına kadar ekonomiyi desteklemektedir. Suudi Arabistan, Birleşik Krallık, Birleşik Arap Emirlikleri ve ABD'den gelen transfer gelirleri ülkeye gelen transfer gelirlerinin %60-70'ini oluşturmaktadır. 2022 mali yılında 31,3 milyar USD olan transfer gelirleri 2023 mali yılında (Temmuz 2022 ile Haziran 2023 arası) 27,3 milyar USD seviyesine, Mayıs 2023 ile Nisan 2024 arasında 26 milyar USD'ye gerilemiştir.

BÜYÜME: 2008 Küresel Finansal Krizi'nin etkisiyle ABD ekonomisindeki daralma Pakistan ekonomisinin yavaşlamasına neden olmuş, 2000 ile 2007 arasında büyüme oranı %5,2 iken 2008 yılında %2,1 seviyesine gerilemiştir. 2009 ile 2010 yılları arasında 20 milyondan fazla insanı etkileyen seller altyapı ve tarımsal alanlarda tahribat yaratmıştır. 2010 ile 2013 arasında telekomünikasyon, finans sektörlerinin öncülüğünde %3,1 büyümüştür. 2014 ile 2017 arasında ekonomik büyüme yılda ortalama %4 seviyesinde gerçekleşirken Çin Pakistan Ekonomik Koridoru'nun hız kazanması altyapı ve üst yapı yatırımlarının hızlanmasına neden olmuştur. 2018 yılında %6,1 büyüyen Pakistan ekonomisi, 2019 yılında ticaret gerginliklerinin etkisiyle %3,1 büyümüş, salgının etkisiyle ise ülke %0,9 daralmıştır.

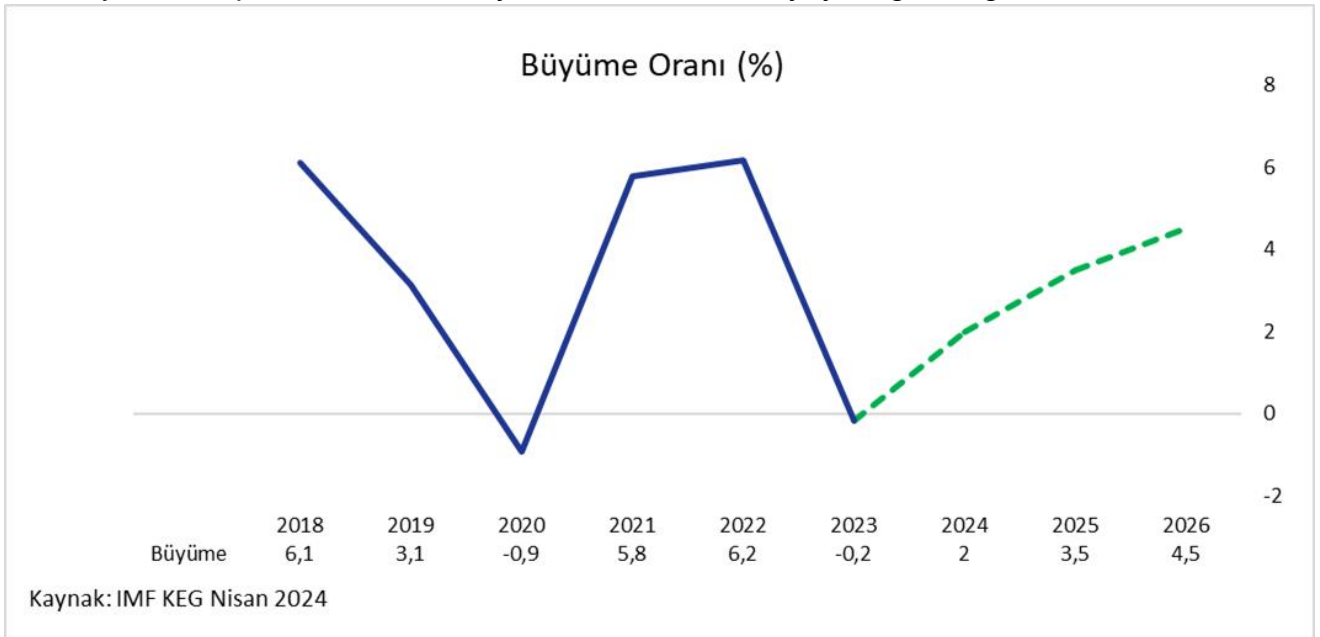
Pakistan ekonomisi 2021 yıl genelini %5,8'lik büyüme ile kapatmıştır. 2021 yılında pamuk çırçırılama sektörü %13 daralmasına karşın tarımsal üretim buğday, pirinç ve şeker kamışı üretimlerinin güçlü seyri sebebiyle artmıştır.

2022 yılında tarım sektörü %4,2, sanayi sektörü %7 büyüme göstermiş, hizmetler sektöründe büyüme oranı %6,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. Tarım sektörünün büyümesinde pamuk çırçırılama, buğday, pirinç ve şeker kamışı dışında kalan tarımsal ürünlerin %11,9'luk güçlü büyümesi etkili olmuştur. Büyük çaplı imalat sanayi firmalarının %11,8 büyüdüğü 2022 yılında toptan ve perakende sektörünün %10,2 genişleyerek hizmetler sektörünü sürüklemiştir.

2023 mali yılında (Temmuz 2022 ile Haziran 2023 arası) Pakistan ekonomisi %0,2 daralmıştır. 2023 mali yılında (Ekim 2022'de) yaşanan sel felaketleri pamuk sektörünün %22,5 daralmasında belirleyici olmuş, bu durum tekstil (hazır giyim, iplik vb.) sektöründe imalatın yavaşlamasına neden olmuştur. Büyük imalat sanayi firmaları Ocak 2023'ten itibaren küçülmeye başlamış, üst üste dört çeyrek (Ocak 2024'e kadar) daralmıştır. Madencilik sektörü yıl genelinde %2,7 küçülürken, tarım sektörü %2,3 ile geçmiş yıllardaki trendin altında büyümüştür. Hizmetler sektörü Ocak 2023'te itibaren daralmaya devam etse de sektör mali yıl genelinde %0,5 ile ılımlı küçülmüştür.

2024 mali yılının ilk üç çeyreğinde %6,2 toparlanan tarım sektörü ekonomiyi sürükleyici unsur olmuş, buna karşın büyüme oranı %2,2'de kalarak düşük gerçekleşmiştir. Büyük imalat sanayi firmaları ilk üç çeyrekte neredeyse büyümezken hizmetler sektöründe büyüme %1,2 oldukça düşük seyretmiştir. Pamuk çırçırılama sektörü 2024 mali yılının ilk üç çeyreğinde ortalama %46,9 büyüme göstererek sel felaketi öncesi büyüklüğüne ulaşmıştır.

IMF, ülke ekonomisinin mali yıl genelinde %2 büyüyeceğini, 2025 ve 2026 yıllarında imalat sanayindeki toparlanma ile sırasıyla %3,5 ve %4,5 büyüyeceğini öngörmektedir.

2. SWOT ANALİZİ

Güçlü Yönleri: Güney Asya, Orta Asya ve Orta Doğu'nun kesişme noktasındaki konumu önemli stratejik ve ekonomik avantajlar sağlamaktadır. Özellikle Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru (CPEC) ile ticaret yolları için bir geçit görevi görerek bölgesel ticaret ve lojistikteki önemini artırmaktadır. Nüfusunun önemli kısmının gençlerden oluşması ekonomik potansiyelini artırmaktadır. Genç işgücü, yeterli eğitime sahip olması ve istihdam edilmesi durumunda ekonomik büyümenin itici gücü olabilir. Önemli bir tekstil, pamuk, buğday, pirinç ve şeker kamışı üreticisi olan ülke güçlü bir tarım tabanına sahiptir. Sektör ekonominin önemli bir bölümünü oluşturmakta, önemli bir ihracat geliri sağlayan tekstil endüstrisine istihdam ve hammadde sağlamaktadır. Yurtdışındaki Pakistanlılardan gelen transfer gelirleri (remittances), ülke ekonomisine önemli ölçüde katkıda bulunmakla birlikte hane gelirlerini destekleyerek hayati bir döviz kaynağı olmaktadır. Pakistan'daki bilgi ve teknoloji sektörü, artan yazılım ile bilgi ve teknoloji destekli hizmet ihracatıyla birlikte hızla büyümektedir. Sektör, teknolojiye meraklı genç nesil tarafından desteklenen daha fazla genişleme potansiyeline sahiptir.

Zayıf yönleri: Sık hükümet değişiklikleri, siyasi çalkantılar ve politikalarda süreklilik eksikliği; uzun vadeli ekonomik planlamayı ve istikrarı engellemektedir. Terörizm ve iç çatışmalar da dahil olmak üzere devam eden güvenlik sorunları, yatırımları ve ekonomik faaliyetleri olumsuz etkilemektedir. Kronik enerji kıtlıkları ve güvenilmez güç kaynağı, endüstriyel üretkenliği ve ekonomik büyümeyi olumsuz etkilemektedir. Ulaşım, iletişim ve sağlık hizmetleri de dahil olmak üzere yetersiz altyapı ekonomik kalkınmayı engellemekte ve rekabet gücünü azaltmaktadır. Ülke, kalkınma ve sosyal harcamalar için mali alanı kısıtlayan, önemli borç ödeme maliyetlerine yol açan, yüksek kamu borç yüküyle karşı karşıyadır. Vasıflı işgücünün gelişimini engelleyen eğitim, sağlık ve gelir gibi insani gelişme göstergelerinde alt sıralarda yer alması; endüstriyel gelişimi sınırlamaktadır.

Fırsatlar: Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru, önemli altyapı gelişimi, artan yabancı yatırım ve ekonomik büyüme için fırsatlar sunmaktadır. Özellikle Afganistan'ın istikrara kavuşturulması, Hindistan ile ilişkilerin iyileştirilmesiyle birlikte, komşu ülkelerle artan ticari ve ekonomik işbirliği potansiyeli bulunmaktadır. Enerji krizini çözmek ve ithal yakıtlara bağımlılığı azaltmak için güneş ve rüzgar gibi yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım fırsatları bulunmaktadır. İhracatı tekstilin ötesinde bilgi ve teknoloji hizmetleri, ilaç ve tarıma dayalı ürünler gibi diğer sektörlerle doğru çeşitlendirme potansiyeli vardır. Zengin kültürel mirası, doğal manzaraları ve tarihi alanları, istihdam ve döviz yaratabilecek turizm gelişimi için önemli bir potansiyel sunmaktadır.

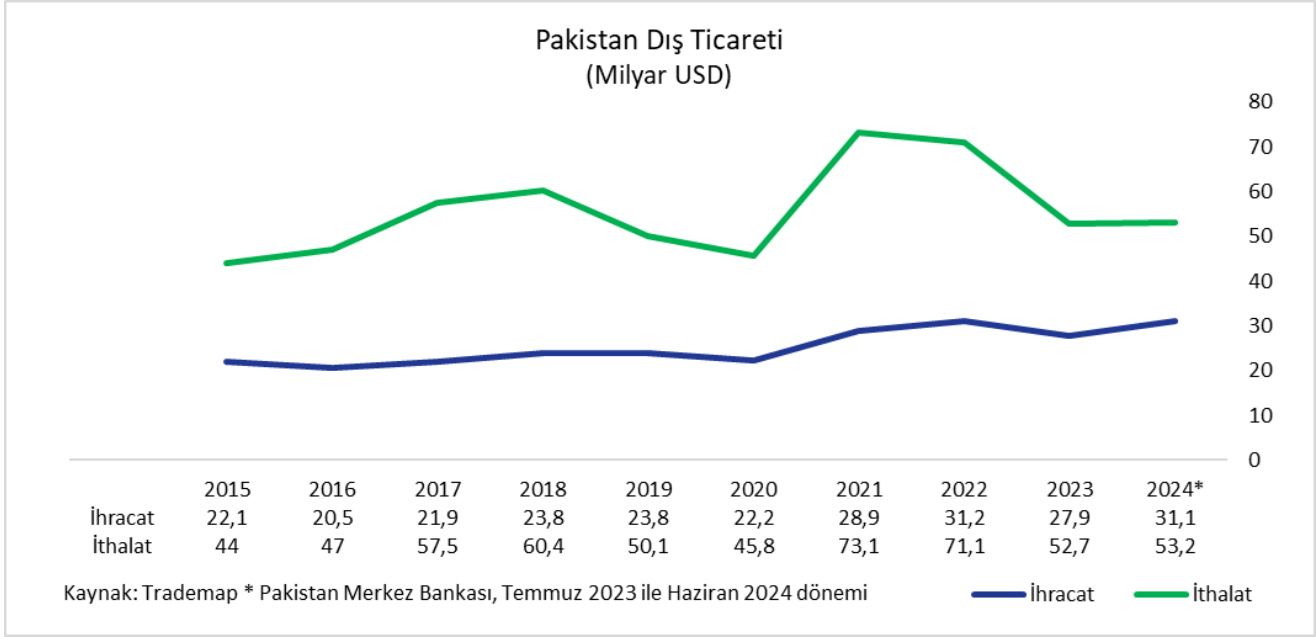
Tehditler: Yüksek enflasyon, mali açıklar ve değişken döviz kuru, ekonomik istikrar ve büyüme açısından önemli riskler oluşturmaktadır. Tarımı ve altyapıyı olumsuz etkileyebilecek sel, kuraklık ve aşırı hava olayları da dahil olmak üzere iklim değişikliğinin etkilerine karşı oldukça savunmasızdır. Emtia fiyatları ve ticaret politikaları da dahil olmak üzere küresel ekonomik koşullardaki dalgalanmalar, ihracat kazançlarını ve ekonomik büyümesini etkileyebilir. Özellikle Hindistan ile yaşanan bölgesel jeopolitik gerilimler ve Afganistan'daki istikrarsızlık ekonomik faaliyetleri aksatabilir, yabancı yatırımı caydırabilir. Hızlı nüfus artışı kaynaklar, altyapı ve hizmetler üzerinde baskı oluşturarak sürdürülebilir ekonomik kalkınmayı zorlaştırmaktadır.

3. DIŞ TİCARET

Pakistan dış ticareti genellikle açık vermektedir. 2014 ile 2020 arasında yılda ortalama 27,6 milyar USD dış ticaret açığı veren ülke 2021 yılında 44,2 milyar USD açık vermiştir. 2021 yılında enerji ithalatının bir önceki yıla göre %87 artarak 19 milyar USD'nin üzerine yükselmesi dış ticaret açığının yükselmesinde belirleyici olurken eczacılık ürünleri ithalatı neredeyse 4 kat artarak 3,8 milyar USD olmuştur. 2022 yılında Pakistan dış ticaret açığı 39,9 milyar USD'ye gerilemiş; makinalar, elektrikli cihazlar ve eczacılık ürünleri ithalatları 6,2 milyar USD azalarak ithalatın gerilemesinde etkili olmuştur.

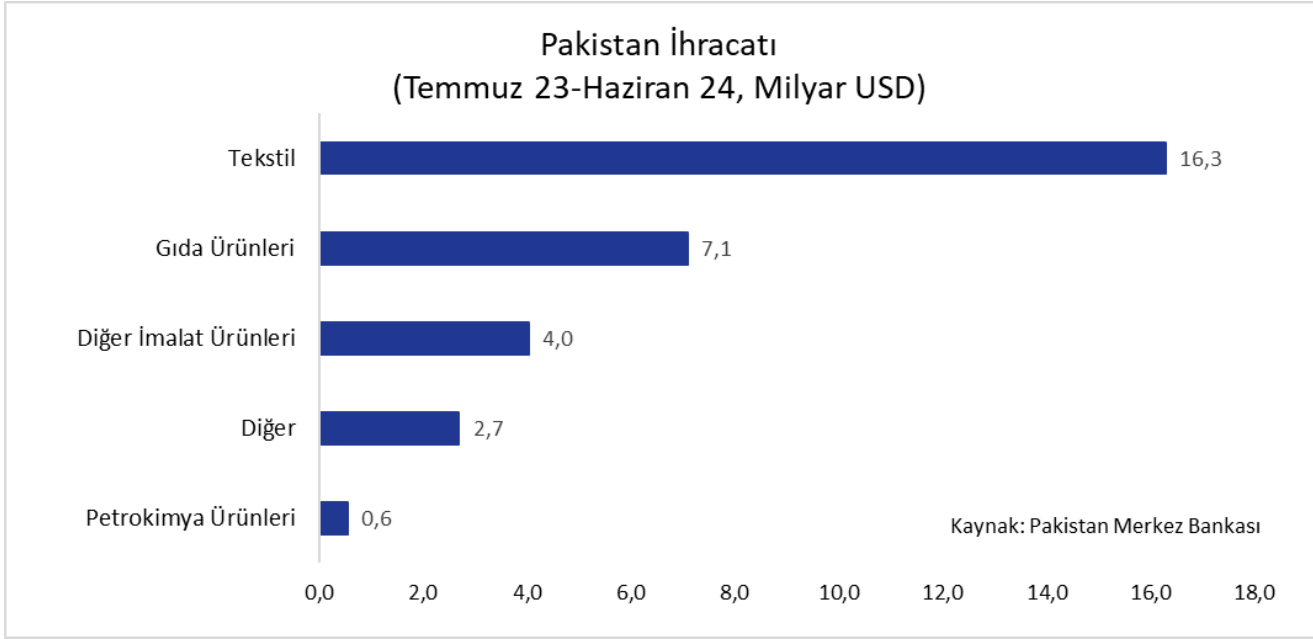
Pakistan Merkez Bankası verilerine göre, Pakistan 2023 mali yılında 27,9 milyar USD ihracat yaparken Temmuz 23 -Haziran 24 arasındaki on iki ayda 31,1 milyar USD seviyesine yükselmiştir. İthalat ise aynı dönemde 52,7 milyar USD'den 53,2 milyar USD'ye yükselmiştir. Dış ticaret açığı 22,1 milyar USD'ye gerilerken ülkeye gelen transfer gelirleri bir önceki mali yıla göre 4,2 milyar USD artarak 32,9 milyar USD seviyesine yükselmiş, cari açık Temmuz 2023 ile Haziran 2024 arasında 680 milyon USD'ye kadar gerilemiştir.

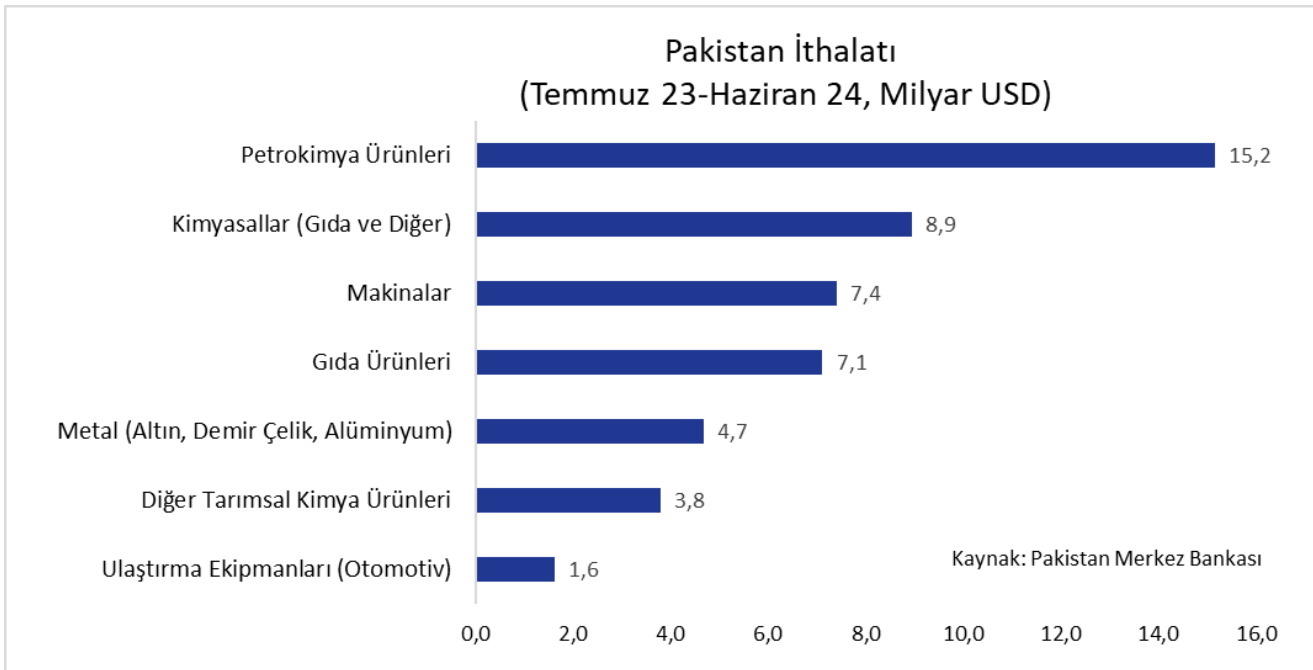
Temmuz 2023 ile Haziran 2024 arasındaki dönemde ihracatının %52'sini (16,3 milyar USD) kısmını tekstil sektöründen gerçekleştirmiştir. Triko, hazır giyim, yatak giyimleri tekstil ihracatının yarısından fazlasını oluşturmuştur. Triko ihracatı 2023 mali yılında (Temmuz 2022 ile Haziran 2024 dönemi) 4,2 milyar USD seviyesinden 2024 mali yılında (Temmuz 2023 ile Haziran 2024 dönemi) 4 milyar USD'ye gerilemiştir. Hazır giyim ve yatak giyimleri ihracatları ise ılımlı da olsa azalırken 2023 yılı seviyelerini korumuştur.

Pirinç ihracatı 2023 mali yılında 2,1 milyar USD seviyesindeyken 2024 mali yılında arasında 3,7 milyar USD seviyesine yükselmiştir. Gıda ürünlerinden ihracatı 2023 mali yılında 4,7 milyar USD iken 2024 mali yılında 7,1 milyar USD'ye yükselerek ihracatın artmasında belirleyici olmuştur. Deri ürünleri imalatı ihracatı 600 milyon USD, sport ürünleri (futbol topu dahil) ihracatı ise 400 milyon USD seviyesinde gerçekleşmektedir.

PAKİSTAN BİLGİ NOTU

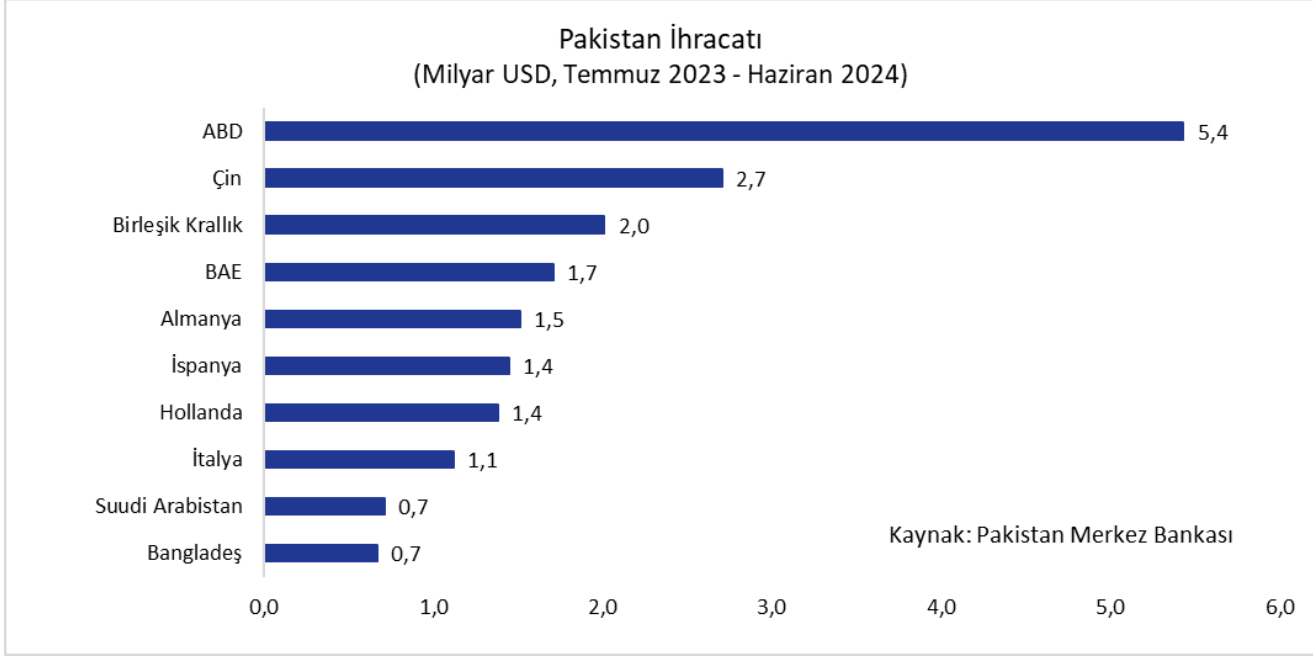

Petrokimya ürünleri ithalatı Pakistan ithalatının %25-30'unu oluşturmaktadır. 2024 mali yılında 15,2 milyar USD'lik petrokimya ürünleri ithalatı yapan ülke yaklaşık 6 milyar USD'lik işlenmiş petrol, 5 milyar USD'lik ham petrol ithalatı yapmıştır. İşlenmiş petrol ithalatı bir önceki yıla göre 3 milyar USD azalırken ham petrol ithalatındaki düşüş 800 milyon USD seviyesinde olmuştur. Plastikler başta olmak üzere 2024 mali yılında kimyasallar sektöründe 9 milyar USD'ye yakın ithalat gerçekleştiren ülke 2,4 milyar USD'lik plastik ithalatı yapmıştır. Makinalar ithalatı ise 2023 mali yılında 4,4 milyar USD'den 2024 mali yılında 7,4 milyar USD'ye yükselmiş; ülkenin ithalatındaki artışta belirleyici olmuştur. 2023 mali yılında 18,9 milyar USD olan petrokimya ürünleri ithalatı 2024 mali yılında 15,2 milyar USD'ye gerilemiş, ithalattaki yükselişi sınırlamıştır. Elektrikli cihazlar ithalatı 2024 mali yılında iki katın üzerine çıkarak 2,7 milyar USD olurken telekom (akıllı telefonlar) ithalatı ise 1,9 milyar USD olarak gerçekleşmiştir. Gıda ürünleri ithalatında palm yağı, metaller sektöründe ise 2,2 milyar USD'lik demir çelik ülkenin öne çıkan ithalat kalemleridir.

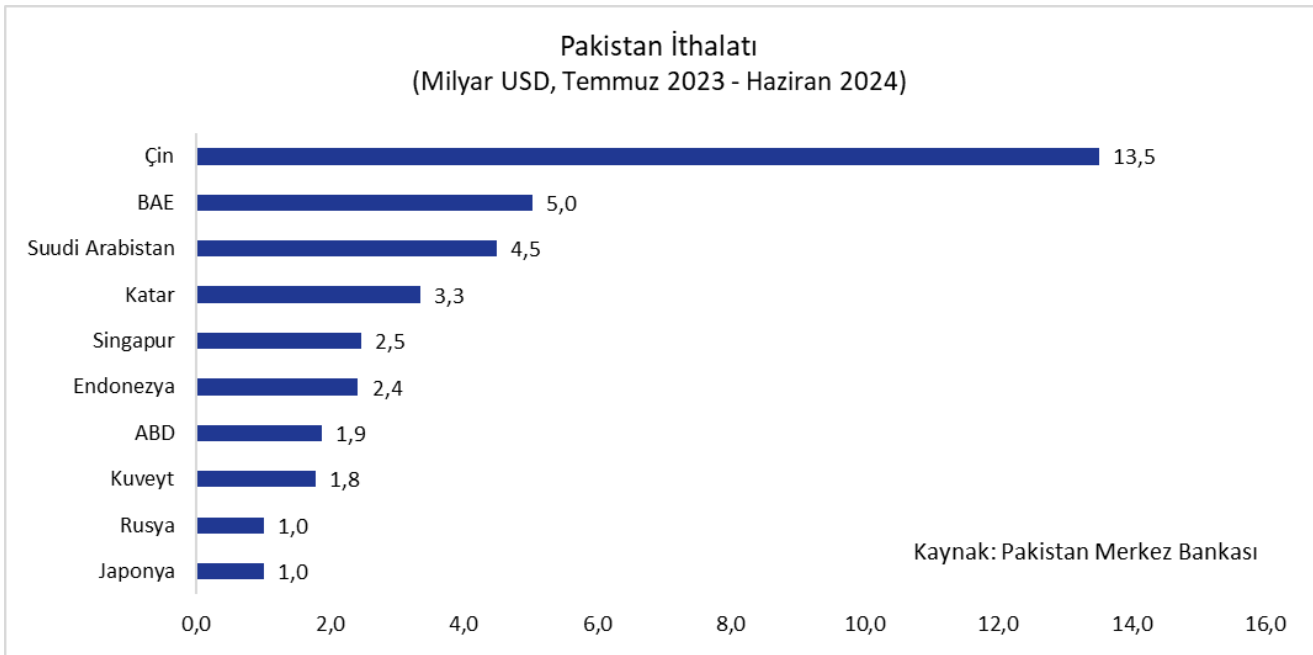

PAKİSTAN BİLGİ NOTU

Pakistan ihracatında ABD, Çin, Birleşik Krallık, BAE, Almanya ve İspanya öne çıkmaktadır. Bahsi geçen ülkeler Temmuz 2023 ile Haziran 2024 arasında ihracatın yarısını oluştururken ABD'nin payı %18'dir. ABD'ye ihracatı 2022 yılında 6,8 milyar USD iken Haziran 2024'e gelen on iki ayda 5,4 milyar USD'ye gerilemiştir..

Ülke ithalatının dörtte birini Çin'den karşılamaktadır. Çin ile birlikte BAE, Suudi Arabistan ve Katar ülke ithalatının yarısını oluşturmaktadır. Enerji ithalatının önemli kısmını Körfez ülkelerinden gerçekleştirmektedir. ABD ve Rusya'dan ithalatları Haziran 2024'te 1,9 ve 1 milyar USD seviyesinde olurken Türkiye'den ithalatı (Pakistan verilerine göre) 484 milyon USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Pakistan ithalatındaki payı 2022'de %1,3 iken 2023'te %0,9'a gerilemiş, Haziran 2024'te aynı seviyesini korumuştur.

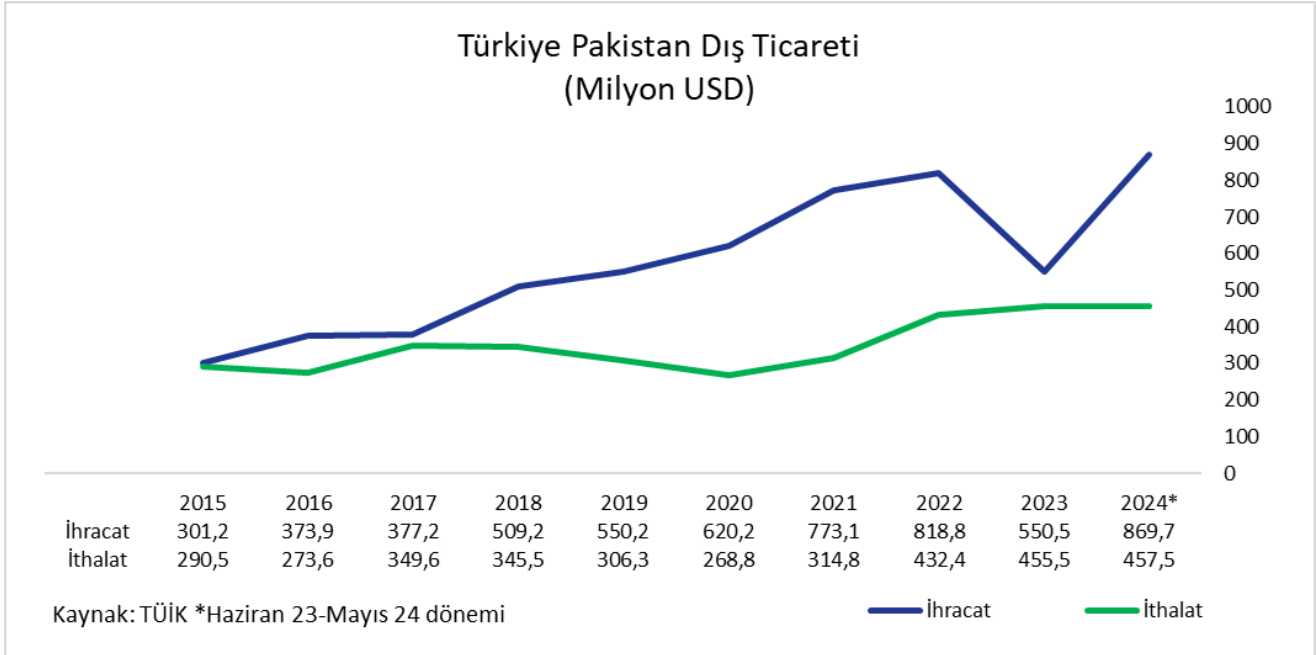

4. TÜRKİYE İLE DIŞ TİCARET

Türkiye, Pakistan ile dış ticaretinde net ihracatçıdır. 2014 ile 2017 arasında yılda ortalama 43 milyon USD olan dış ticaret fazlası 2018 ile 2022 arasında 320 milyon USD'ye yükselmiştir. 2023 yılında Türkiye'nin Pakistan'a ihracatı bir önceki yıla göre %33 azalarak 551 milyon USD'ye gerilerken Pakistan'dan ithalatı aynı dönemde %5 yükselerek 456 milyon USD olmuştur. 2021 yılında dış ticaret fazlası 458 milyon USD ile rekor seviyede gerçekleşmiştir. Dış ticaret fazlası 95 milyon USD'ye gerilerken Haziran 2023 ile Mayıs 2024 arasında 412 milyon USD'ye yükselmiştir. Türkiye'nin Mayıs 2024'te 300 milyon USD seviyesinde gerçekleştirdiği gemiler sektöründen ihracat dış ticaretin artmasında belirleyici olmuştur.

İki ülke arasındaki dış ticaret hacmi 2014 yılında 900 milyon USD iken 2015 yılında 600 milyon USD'nin altına gerilemiş, 2021 yılına kadar düzenli olarak yükselerek 1,1 milyar USD'ye çıkmıştır. 2022 yıl genelinde dış ticaret hacmimiz 1.251 milyon USD ile rekor seviyeye yükselmiş, 2023 yılında ise 1 milyar USD'nin biraz üzerinde olmuştur. Mayıs 2023 ile Nisan 2024 döneminde ılımlı düşüşle 1 milyar USD seviyesini korumuştur.

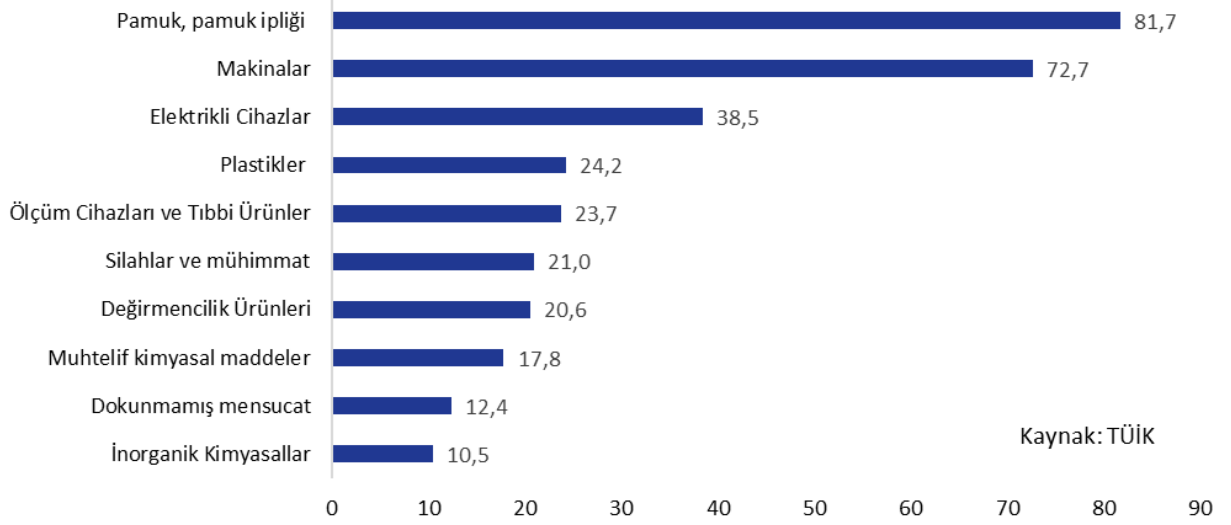

Türkiye'nin Pakistan'a ihracatında pamuk ipliği, makinalar sektörleri öne çıkmaktadır. Hidrofil veya ağırlatılmış pamuklar, deniz taşıtları için dizel veya yarı dizel motorlar, buğday 2023 yılında ihracatımızın beşte birini oluşturmuştur. 2022 yılında 47 milyon USD'lik insansız hava taşıtları ihracatı yapılırken 2023'te bu fasılda ihracat yapılmamıştır. Deniz taşıtları için romörkler geçtiğimiz yıllarda ihracat yaptığımız fasıllar olmuştur.

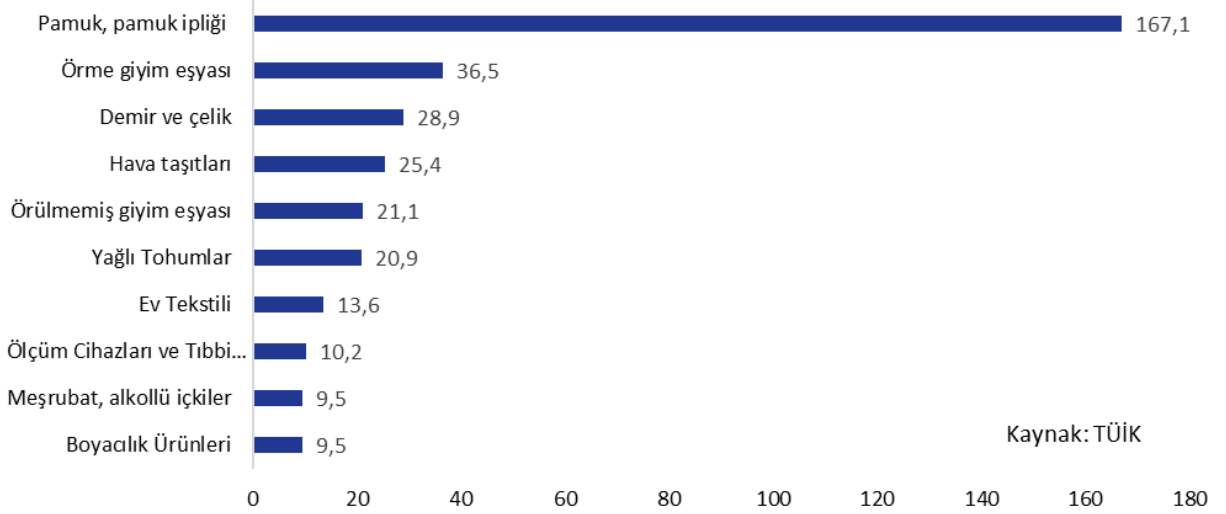
2023 yılında Türkiye'nin Pakistan'dan ithalatının %40'ını pamuk, pamuk ipliği sektörü oluşturmuştur. Denim (kot) pamuktan dokunmuş mensucat ithalatımız son on yılda ortalama 78 milyon USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Pakistan'a İhracatı (2023, Milyon USD)

Türkiye'nin Pakistan'dan İthalatı (2023, Milyon USD)

5. YATIRIMLAR

TCMB verilerine göre, Türkiye'nin Pakistan'daki doğrudan stok yatırımı 2022 yıl sonunda 158 milyon USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Pakistan'dan Türkiye'ye gelen doğrudan stok yatırım tutarı ise 4 milyon USD seviyesindedir. Sanayi Bakanlığı verilerine göre, ülkemizde 458 Pakistan menşeli firma faaliyet göstermektedir.

Ekim 2023'te Pakistan Büyükelçimiz, Türk yatırımcıların Pakistan'da özellikle madencilik, ekipman imalatı, kağıt ürünleri, ilaç sektörü ve özel ekonomik bölgelerde önemli yatırımlar yapmaya büyük ilgi gösterdiğini belirtmiştir.

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

     deikiletisim | deikint